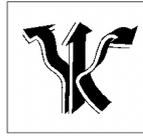

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«РИТОРИКА»***

Спеціальність:	D3 Менеджмент
Освітній рівень:	перший (бакалаврський) рівень
Освітня програма:	Менеджмент

МАУП 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Комунікації в організаціях
Шифр та назва спеціальності	D3 «Менеджмент»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції: Семінарські заняття: Самостійна робота студентів:
Терміни вивчення дисципліни	
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактний тел.	
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	

Анотація курсу. Дисципліна «Риторика» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь і навичок ефективного усного та писемного мовлення, переконливої комунікації та публічного виступу в професійній, науковій і суспільній діяльності. Курс орієнтований на вивчення класичних і сучасних риторичних теорій, принципів побудови аргументації, логіки мовлення, стилістики та технік впливу на аудиторію. Особлива увага приділяється розвитку культури мовлення, ораторської майстерності, формуванню іміджу мовця, управлінню комунікативною взаємодією, а також подоланню комунікативних бар'єрів і стресу під час публічних виступів. У межах курсу розглядаються риторичні прийоми ведення ділових переговорів, презентацій, дискусій, дебатів і публічних комунікацій у цифровому середовищі. Курс поєднує теоретичні положення з практичними вправами, тренінгами та аналізом комунікативних ситуацій, сприяючи розвитку критичного мислення, впевненості у мовленні, комунікаційної компетентності та здатності адаптувати мовну поведінку до різних аудиторій і умов взаємодії.

Отримані компетентності є важливими для майбутніх менеджерів, економістів, маркетологів, фахівців із комунікацій, керівників проєктів, державних службовців, викладачів, а також усіх фахівців, діяльність яких пов'язана з публічним виступом, управлінням, переконанням і міжособистісною взаємодією.

Предмет навчальної дисципліни «Риторика» – закономірності та механізми ефективної мовленнєвої комунікації, принципи побудови риторичного висловлювання, аргументаційні стратегії, мовленнєві засоби впливу, а також техніки підготовки та реалізації публічних виступів у різних комунікативних ситуаціях.

Мета вивчення дисципліни – формування у здобувачів здатності свідомо й ефективно використовувати риторичні інструменти для досягнення комунікативних цілей, переконання аудиторії, представлення власної позиції та професійних ідей у процесі ділового, наукового й публічного спілкування.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з теоретичними засадами та історією риторики; формування навичок логічної побудови мовлення й аргументації; розвиток умінь підготовки та проведення публічних виступів, презентацій і дебатів; навчання технік мовленнєвого впливу та переконання; формування культури професійного мовлення та етичних засад комунікації; розвиток комунікативних, аналітичних і креативних компетентностей.

Пререквізити навчальної дисципліни. Вивчення навчальної дисципліни «Риторика» базується на знаннях та вміннях, отриманих здобувачами освіти на рівні бакалаврату. А саме: Історія та культура України, сучасна українська мова, філософія, основи академічного письма.

Постреквізити навчальної дисципліни. Знання та вміння, отримані студентами в процесі вивчення навчальної дисципліни «Риторика», сприяють успішному вивченню здобувачами вищої освіти цілої низки інших навчальних дисциплін, спрямованих на формування професійних знань і умінь: основи менеджменту, основи підприємницької діяльності, лідерство та комунікації, соціальна відповідальність бізнесу.

Зміст навчальної дисципліни (денна форма навчання)

№	Назва теми	Методи навчання/методи оцінювання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ОСНОВИ РИТОРИКИ		<p>Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; аналітичний метод; синтетичний метод; практичний (робота з економічними моделями, статистичними даними, графіками); поєднувально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз економічних ситуацій; дискусії, дебати; мозковий штурм; ситуативне моделювання; відпрацювання навичок моделювання); кейс-метод (аналіз реальних економічних ситуацій, пошук проблем, пропозиція рішень, побудова моделей); моделювання професійної діяльності (побудова економічних моделей, прогнозування, сценарне моделювання).</p> <p>Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, аналітичні завдання, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність, завдання на аналіз даних і моделей); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань; оцінювання проєктних та лабораторних робіт (моделювання економічних процесів, прогнозування).</p>
Тема 1.	Риторика як наука і мистецтво ефективної комунікації	
Тема 2.	Історичний розвиток риторики: класичні та сучасні риторичні школи	
Тема 3.	Мовленнєва діяльність і комунікативний акт: структура та функції	
Тема 4.	Риторична ситуація та аудиторія: аналіз, типологія, очікування	
Тема 5.	Аргументація та логіка мовлення в публічній і професійній комунікації	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІНСТРУМЕНТИ РИТОРИКИ		
Тема 6.	Публічний виступ: підготовка, структура та техніка виголошення	
Тема 7.	Мовленнєвий вплив і переконання: риторичні стратегії та прийоми	
Тема 8.	Ділова риторика та переговори в управлінській і професійній діяльності	
Тема 9.	Риторика дискусії, дебатів і конфліктної комунікації	
Тема 10.	Цифрова риторика та комунікація в онлайн-середовищі	
Модульна контрольна робота		
Форма контролю: залік		

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на **поточний** та **підсумковий (семестровий)**.

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних і семінарських занять. Його метою є систематична перевірка:

- розуміння та засвоєння теоретичних основ риторики як науки і практики ефективної мовленнєвої комунікації, переконання та публічного впливу в професійному, управлінському й суспільному середовищі;
- уміння застосовувати отримані знання для аналізу комунікативних ситуацій і аудиторій, добору риторичних стратегій, побудови аргументованих усних і писемних висловлювань та обґрунтування власної позиції;
- формування навичок діагностики комунікативних бар'єрів, мовленнєвих помилок і риторичних ризиків, а також прогнозування їх впливу на ефективність публічного виступу, ділових переговорів і міжособистісної взаємодії;
- здатність використовувати сучасні мовленнєві, інформаційно-комунікаційні та цифрові інструменти риторики (презентаційні технології, онлайн-комунікацію, публічні виступи в цифровому середовищі, невербальні засоби впливу) для досягнення комунікативних цілей, підвищення переконливості та культури професійного мовлення.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступи та презентації з аналізу економічних процесів;
- усні доповіді з розбору економічних кейсів;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях та активність під час обговорень;
- участь у дискусіях, мозковому штурмі, інтерактивних формах занять;
- аналіз комунікаційних процесів, інформаційних потоків та моделей організаційної взаємодії;
- письмові завдання (контрольні роботи, тестові завдання, аналітичні та реферативні роботи);
- підготовка конспектів, тез, аналітичних записок;
- самостійне опрацювання тем дисципліни та матеріалів лекцій.

Методи поточного контролю:

- усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення);
- письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виконання практичних завдань з аналізу);
- комбінований контроль (усне та письмове поєднання для оцінки розуміння та практичних навичок);
- презентація самостійної роботи або кейс-аналізу;
- спостереження за активністю та участю у практичних заняттях;
- тестовий контроль (закриті та відкриті завдання, аналіз графіків і моделей);
- робота з проблемними ситуаціями (кейси, сценарне опрацювання).

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Теми	Поточний контроль знань										Підсумковий контроль		
											Модульна контрольна робота	Залік**	Загальна кількість балів
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	20	20*	100
Робота на семінарському занятті	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Критерії оцінювання модульного тесту з навчальної дисципліни «Риторика»:

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (A) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);

- оцінка «добре» (B) виставляється за виконання 80% всіх завдань;

- оцінка «добре» (C) виставляється за виконання 70% всіх завдань;

- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;

- оцінка «задовільно» (E) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;

- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

«A» - 18-20 балів;

«B» - 16-17 балів;

«C» - 14-15 балів;

«D» - 12-13 балів.

«E» - 10-11 балів;

«FX» - менше 10 балів.

Підсумкова семестрове оцінювання з дисципліни «Риторика» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студентів. Воно проводиться у терміни, визначені навчальним планом, і охоплює обсяг матеріалу, визначений програмою курсу.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі тесту. До семестрового оцінювання допускається студент, який виконав усі необхідні роботи.

Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання студента протягом семестру. Оцінка студента складається з балів, накопичених за результатами поточного оцінювання, та заохочувальних балів.

Студенти, які виконали всі необхідні завдання і отримали оцінку 60 балів або вище, отримують оцінку, що відповідає отриманій оцінці, без додаткового тестування.

Для студентів, які виконали всі необхідні завдання, але отримали оцінку нижче 60 балів, а також для тих, хто бажає поліпшити свій бал (результат), викладач проводить підсумкову роботу у формі тесту під час останнього запланованого заняття з дисципліни в навчальному семестрі.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів за допомогою стандартизованих та узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
3	3	2	1	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Риторика» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Риторика» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Рекомендовані джерела інформації.

Основна література:

1. Нікітіна А.В., Барилова Г.К., Кравченко М.В. Риторика : навчальний посібник. Старобільськ, 2021. 99 с.
2. Академічна риторика : навчально-методичний посібник / Автор. колектив : Наталія Сивачук, Олександр Санівський, Оксана Циганок. Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2022. 378 с
3. Риторика: навч. посібн. (упор. Т.К. Ісаєнко, А.В. Лисенко). – Полтава: ПолтНТУ, 2019. – 247с.
4. Прокопчук Л. В., Лебедь Ю. Б. Практикум з риторики : навч. посіб. Вінниця : Твори, 2023. 200 с. DOI: <https://doi.org/10.31652/978-617-552-715-3-1-200>
5. Риторика : навч.-метод. посібник / укл. Лариса Мафтин. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 344 с.

Допоміжна література:

6. Бауліна, Т., (2022). Цифрова риторика: специфіка та перспективи. Людинознавчі студії: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філософія», № 44, 43–59, DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4700.44.3>
7. Голоюх Л. В. Г 61 Новітня риторика: прийоми і стратегії : [навч. посібник]. Луцьк : Вежа-Друк, 2024. 200 с.
8. Джеймс Борг. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування. Київ : Фабула. 2020.
9. Риторика для політологів: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти. Київ : ФОП Халіков Р.Х., 2022. 127 с.

10. Безпаленко А. Семантика слова у дзеркалі теорії множин: кола Ейлера. Актуальні питання гуманітарних наук. 2021. Вип. 35. Том 1. С. 104–111.
  11. Даниліна О.В., Каліна І.І., Штепенко. Інтеграція міжкультурних комунікацій у вітчизняний освітній процес. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. № 45. Дрогобич., , 2021. Т. 1 с.194-199
  12. Овчиннікова А. П. Риторика як суспільно-культурне явище.: курс лекцій. Херсон : ОЛДІ-плюс, 2020. 175 с.
  13. Онуфрієнко Г. С. Риторика : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 625 с.
  14. Теслюк В. М. Основи красномовства : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2020. 523 с.
- Електронні ресурси:**
1. Funding & Tender Portal. Find calls for proposals and tenders. URL: <https://ec.europa.eu/info/fundingtenders/opportunities/portal/screen/home>
  2. Електронна книгарня. URL: <https://textbook.com.ua/rps>
  3. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
  4. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника. URL: <https://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/golovna2/>
  5. Науковий журнал «Економічний аналіз». URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa>
  6. Журнал «Економіка та суспільство». URL: <http://economyandsociety.in.ua>
  7. Інформаційно-аналітичний наукометричний журнал «Економіка. Фінанси. Право». URL: <http://efp.in.ua/uk>
  8. Український соціальний венчурний фонд. URL: <https://www.usv.fund/>
  9. Міжнародна платформа GrantStation. URL:<https://grantstation.com>
  10. Державна служба статистики України. URL : <https://www.ukrstat.gov.ua/>